Rada pre reklamu, Šustekova 51, 851 04 Bratislava

Arbitrážny nález

Arbitrážna komisia Rady pre reklamu (ďalej len „Komisia“) ako orgán Rady pre reklamu (ďalej len „Rada“) príslušný podľa článku 5, druhej hlavy I. časti Etického kódexu reklamnej praxe (ďalej len „Kódex“) postupom podľa čl. IV Rokovacieho poriadku Arbitrážnej komisie Rady pre reklamu (ďalej len „Poriadok“) vydáva v súlade s čl. V ods. 1 a 2 Poriadku tento

n á l e z :

Rozhlasový spot a web stránka zadávateľa: „Závet ako dar života“
zadávateľa: Pápežské misijné diela (PMD)

nie je v rozpore

s ustanoveniami Kódexu.

Rada ako združenie etickej samoregulácie zaevidovala sťažnosť od fyzickej osoby, okres Žilina, voči rozhlasovému spotu a web stránke zadávateľa Pápežské misijné diela (PMD), propagujú „Závet ako dar života“. Sťažovateľ považuje charakter reklamy za „vydieračný“ a „prehnaný“ vo vzťahu ku skupine seniorov vlastniacich nehnuteľnosti, nakoľko sú reklamou vyzývaní na ich venovanie v prospech Pápežských misijných diel. Vzhľadom na zlé vzťahy v mnohých rodinách na Slovensku sa sťažovateľ domnieva, že týmto spôsobom sa môže ľahko dostať k nehnuteľnosti tretí subjekt.

Rada sa obrátila na zadávateľa so žiadosťou o stanovisko. Zadávateľ si uvedomuje, „*že rozhodovanie o závete je mimoriadne citlivou a osobnou záležitosťou, najmä vo vzťahu k rodine a k starším či zraniteľným ľuďom*.“ Uvádza, že z uvedeného dôvodu sa pri príprave komunikácie usiloval postupovať ohľaduplne a s rešpektom k slobode každého človeka. Zadávateľ argumentuje, že jeho zámerom bolo „*informovať o možnosti dobrovoľne podporiť misie prostredníctvom závetu*“, pričom sa inšpiroval aj obdobnými výzvami misijných organizácií v Rakúsku, Anglicku a Nemecku.

Zadávateľ ďalej uvádza, že prednosť zabezpečenia rodiny a dobrovoľnosť rozhodnutia výslovne zdôrazňuje na svojej web stránke uvedením: „*Po zabezpečení svojich najbližších sa môžete slobodne rozhodnúť, či časť svojho majetku darujete aj misiám prostredníctvom Pápežských misijných diel.*“, rovnako tak aj v rozhlasovom spote, kde zaznieva: „*Po zabezpečení svojich blízkych môžete vo svojom závete pamätať aj na misie.*“

Zadávateľ je toho názoru, že „*komunikácia nevyzýva na odovzdanie nehnuteľností, nevyužíva rodinné konflikty a neoslovuje výslovne seniorov. Obraz zasadeného stromu a názov „Závet ako dar života“ vyjadrujú pokračovanie dobročinnej pomoci aj v budúcnosti. Nie sú zamýšľané ako vyvolávanie strachu, viny alebo povinnosti darovať. Zmienka o svätých omšiach súvisí s náboženským poslaním PMD; nepredstavuje prísľub spásy výmenou za dar.*“

Zadávateľ dopĺňa, že na web stránke tiež odporúča obrátiť sa pri spísaní závetu na notára a objasňuje, že právne poradenstvo neposkytuje. Vzhľadom na uvedené si zadávateľ nie je vedomý porušenia Kódexu, napriek tomu sťažnosť berie vážne a je pripravený poskytnúť Rade súčinnosť a v prípade konštatovania porušenia Kódexu vykonať primeranú nápravu.

Rada sa rovnako tak obrátila so žiadosťou o stanovisko na šíriteľa. Šíriteľ uvádza: „*Text reklamy odvysielanej v Rádiu LUMEN nepovažujeme za manipulatívny. Inzerent v spote jasne vysvetľuje, že*

možnosť poukázať závet ako dar pre Pápežské misijné diela by mali zvážiť až po zabezpečení svojich blízkych. Zároveň v reklamnom spote nie je manipulatívny jazyk, ktorý by poslucháča zavádzal k takémuto činu pod hrozbou nátlaku alebo inej techniky reči. Do úvahy je podľa nás vhodné vziať aj fakt, že ide o podporu dobročinného diela Cirkvi, kde sa pomáha núdznym v rôznych častiach sveta.“

Popis reklamy:

Rozhlasový spot vysielaný v Rádiu LUMEN
Podklad spotu tvoria zvuky z prírody, ktoré následne prechádzajú do sprievodnej hudby. Zaznieva mužský hlas: „Múdry človek zasadí strom, hoci vie, že v jeho tieni už sedieť nebude. Aj závet môže byť takýmto stromom. Darom, ktorý prináša ovocie ešte dlho po nás. Po zabezpečení svojich blízkych môžete vo svojom závete pamätať aj na misie. Budú sa za vás sláviť sväté omše a pomôžete ľuďom v misijných krajinách. Závet ako dar života. Pápežské misijné diela. Zavolajte na 0911 532 595 alebo navštívte misijnediela.sk“

Webstránka
Webstránka zadávateľa www.misijnediela.sk o. i. obsahuje podstránku s názvom „Závet ako dar života“. Tá obsahuje:

- Hornú lištu s logom Pápežských misijných diel, navigačným menu, interaktívnymi ikonami sociálnych sietí Facebook a YouTube, tlačidlom „Podporte misie“ odkazujúcim na rôzne spôsoby/účely podpory, oknom na vyhľadávanie, oknom na prihlásenie a ikonou e-shopu.
- Úvodný obrázok zachytávajúci ruku staršieho človeka, ktorá píše perom na papier, vedľa ktorého stojí šálka. Pred obrázkom je výrazný nadpis „Závet ako dar života“ a menší podnadpis „Pomáhame Svätému Otcovi v šírení evanjelia.“ Pod obrázkom je vidno navigačnú cestu „Domov > Závet ako dar života“.
- Časť s nadpisom „Múdry človek zasadí strom“, ktorej súčasťou je ilustrácia usmiateho černošského chlapca sediaceho pod stromom plným plodov a text v znení „Múdry človek zasadí strom, hoci vie, že v jeho tieni už sedieť nebude. Aj závet môže byť takýmto stromom – vaša láska bude prinášať ovocie ešte dlho po vás. Keď budete vo svojom závete pamätať na misie, pomôžete ohlasovať evanjelium a meniť životy ľudí v misijných krajinách Afriky, Ázie, Latinskej Ameriky a Oceánie.“ Slovné spojenia „Múdry človek zasadí strom, hoci vie, že v jeho tieni už sedieť nebude.“ a „Afriky, Ázie, Latinskej Ameriky a Oceánie“ sú zvýraznené tučným písmom.
- Časť s nadpisom „Prečo myslieť na závet?“, ktorej súčasťou je text v znení „Mnohí dobrodinci sa počas svojho života rozhodli podporovať misie modlitbou a finančnými darmi. Niektorí z nich sa rozhodli pokračovať v tejto pomoci aj prostredníctvom závetu. Spísanie závetu je veľmi osobná záležitosť. Neznamená rozlúčku so životom, ale práve naopak – je prejavom zodpovednosti, múdrosti a lásky. Veľmi dôležité je, aby sme v prvom rade mysleli na svoju rodinu a blízkych. Závet ako skutok lásky sa tak môže stať nástrojom Božej milosti a premieňať ľudské životy aj po vašom odchode. Po zabezpečení svojich najbližších sa môžete slobodne rozhodnúť, či časť svojho majetku darujete aj misiám prostredníctvom Pápežských misijných diel. Týmto rozhodnutím budete pokračovať v podpore hodnôt a diel, ktoré boli pre vás počas života dôležité.“ Slovné spojenia „zodpovednosti, múdrosti a lásky“ a „v prvom rade mysleli na svoju rodinu a blízkych“ sú zvýraznené tučným písmom.
- Časť s nadpisom „Ako bude použitý váš dar?“, ktorej súčasťou je text v znení „Ak sa tak rozhodnete, celý váš dar pomôže ľuďom v misijných krajinách Afriky, Ázie, Latinskej Ameriky a Oceánie. Bude rozdelený takto: 50 % Slávenie svätých omší za vás a na vaše úmysly a 50 % Vzdelávanie seminaristov, aby sa mohli stať dobrými kňazmi. Pomoc deťom v núdzi. Budovanie studní.“ Text je doplnený o 2 okrúhle ikony symbolizujúce

kostol a kalich s hostiou. Slovné spojenie „celý váš dar pomôže ľuďom v misijných krajinách Afriky, Ázie, Latinskej Ameriky a Oceánie“ je zvýraznené tučným písmom.

- Časť s nadpisom „Prečo som spísal závet aj ja“, ktorej súčasťou je text v znení „Dostali sme úžasný dar života a verím, že tento život sa smrťou nekončí. Aj preto má zmysel myslieť na to, čo po nás zostane. Spísať závet je múdre a zodpovedné rozhodnutie. Aj ja som spísal závet u notára. Vďaka podpore misií vo vašom závete sa budú sláviť sväté omše za vás a na vaše úmysly. Zároveň pomôžete vykonať mnoho dobra v misijných krajinách. Využite túto príležitosť a včas usporiadajte to, na čom vám záleží. Vaše rozhodnutie bude prinášať nádej a dobro ešte dlho po vás.“ a fotografia kňaza označeného „Ivan Kňaze Národný riaditeľ Pápežských misijných diel na Slovensku“, pričom meno kňaza je zvýraznené tučným písmom.
- Časť s nadpisom „Svedectvo dobrodinca“, ktorej súčasťou je text v znení „Som veľmi vďačný Cirkvi, že mi pomohla nájsť skutočný zmysel života. Chcel by som pomôcť vytvárať pevné základy aj pre budúcnosť. Dar v mojom závete pre Pápežské misijné diela je dokonalým spôsobom, ako to urobiť a pomôcť ďalším ľuďom nájsť cestu k Bohu.“ A fotografia mužaa označeného „Pavol dobrodinec, ktorý podporil misie vo svojom závete“, pričom meno muža je zvýraznené tučným písmom.
- Časť s nadpisom „Dobro pokračuje“, ktorej súčasťou je text v znení „Každý človek počas svojho života buduje niečo, čo presahuje jeho vlastný príbeh. Pre niekoho je to rodina, pre iného viera, pre ďalšieho pomoc tým, ktorí ju potrebujú. Dar zo závetu umožňuje, aby sa tieto hodnoty rozvíjali ďalej. Nie je to len rozhodnutie o majetku. Je to rozhodnutie o tom, čo chceme zanechať svetu. Je to túžba, aby dobro, ktoré sme počas života prijali a rozdávali, prinášalo ovocie aj budúcim generáciám.“ Slovné spojenie „Nie je to len rozhodnutie o majetku. Je to rozhodnutie o tom, čo chceme zanechať svetu“ je zvýraznené tučným písmom.
- Tri červené informačné boxy. Prvý obsahuje nadpis „Údaje potrebné na uvedenie v závete“ a text „Ak sa rozhodnete pamätať vo svojom závete na misie, odporúčame uviesť tieto identifikačné údaje: Pápežské misijné diela, Lazaretská 32, 811 09 Bratislava, IČO: 30 806 976“. Druhý box obsahuje nadpis „Kontaktná osoba“ a text „Eliška Beniaková; Zavolajte nám na špeciálne číslo: 0911/532595; Napíšte nám na: info@misijnediela.sk“ spolu s fotografiou kontaktnej osoby. Tretí box obsahuje nadpis „Navštívte nás“ a text „Pápežské misijné diela, Lazaretská 32, 811 09 Bratislava; Pracovné dni od 9:00 do 17:00“
- Text týkajúci sa poradenstva v znení „Ak je to možné, budeme radi, ak nás o svojom rozhodnutí informujete. Ak uvažujete o spísaní závetu a chcete sa dozvedieť viac o možnosti podporiť misie, radi vám poradíme. Naše poradenstvo má informačný a pastoračný charakter. Právne poradenstvo neposkytujeme. V prípade spísania závetu vám odporúčame obrátiť sa na notára.“
- Časť s nadpisom „Chcete pomôcť už dnes?“ a textom v znení „Misie môžete podporiť aj darom počas života – prevodom na účet alebo poštovou poukážkou, ktorú vám radi pošleme. Názov účtu: Pápežské misijné diela IBAN: SK88 0900 0000 0051 4976 4503“
- Poďakovanie „Ďakujeme, že myslíte na budúcnosť misií. Dobro, ktoré konáte, môže pokračovať v životoch ďalších ľudí.“
- Biblický citát „Kde je tvoj poklad, tam bude aj tvoje srdce.“ (Mt 6,21)
- Pätičku, ktorej obsahom sú logo PMD, heslo „Šírenie evanjelia do celého sveta.“, kontaktné a bankové údaje PMD, možnosť prihlásiť sa na odber newslettra, informácie o možnosti finančnej podpory (QR kódom, prevodom na účet, platobnou kartou, cez SIPO, alebo poštovou poukážkou), tlačidlo „Podporte misie“, odkazy pre získanie ďalších informácií (Poslanie, Podporované projekty, Aktuality, Misijné dielo detí, Omšové milodary, Adopcia bohoslovcov, Misijný e-shop, Zásady spracúvania osobých údajov), zmienka o mediálnom partnerovi - Katolíckych novinách, zmienka o členstve v Pontificie Opere Missionarie, informácia o každoročnom auditovaní účtovníctva PMD, copyright

doložka a interaktívne odkazy na profily na sociálnych sieťach Facebook, Instagram a YouTube.

Názor Komisie:
Komisia preskúmala sťažnosť, vyjadrenie zadávateľa a dôkazový materiál a na základe skutočností, ktoré sú jej známe a z dostupných informácií dospela k týmto záverom:

V zmysle Kódexu reklama nesmie byť koncipovaná tak, aby zneužívala dôveru priemerného spotrebiteľa alebo využívala nedostatok jeho skúseností alebo znalostí alebo jeho dôverčivosť (čl. 12 ods. 1 Kódexu). Komisia sa preto zaoberala otázkou, či predmetná komunikácia vzhľadom na svoj obsah, spôsob spracovania a celkové vyznenie neprimerane ovplyvňuje rozhodovanie recipientov reklamy v súvislosti s odkazovaním majetku v závete v prospech zadávateľa.

Komisia vzala do úvahy, že rozhodovanie o závete a nakladaní s majetkom po smrti je citlivou osobnou záležitosťou, ktorá si vyžaduje osobitnú mieru ohľaduplnosti, najmä vo vzťahu k starším alebo inak zraniteľným osobám. Samotná skutočnosť, že reklama oslovuje adresátov s možnosťou podporiť dobročinnú činnosť prostredníctvom závetu, však nepredstavuje konanie, ktoré by bolo možné automaticky vyhodnotiť ako neetické, resp. v rozpore s Kódexom. Rozhodujúce je, či je takáto výzva formulovaná spôsobom, ktorý rešpektuje slobodu rozhodovania jednotlivca alebo či reklama vyvíja neprimeraný nátlak, vyvoláva pocity viny či strachu alebo zneužíva dôverčivosť adresáta takejto reklamy.

V posudzovanom prípade sa Komisia nedomnieva, že by rozhlasový spot alebo webová stránka obsahovali prvky, ktoré by nasvedčovali takémuto zneužívaniu. Rozhlasový spot využíva metaforu zasadeného stromu ako symbolu dobra, ktoré môže prinášať úžitok aj v budúcnosti. Táto obraznosť a spojenie závetu s pokračovaním dobročinnej pomoci majú emocionálny rozmer, samy osebe však nepredstavujú neprimeraný nátlak na adresáta reklamy. Spot neobsahuje vyhrážky, zastrašovanie ani výzvy, ktoré by spájali rozhodnutie nepodporiť zadávateľa s negatívnymi následkami pre adresáta alebo jeho blízkych.

Za podstatné Komisia považovala aj to, že rozhlasový spot výslovne uvádza: „Po zabezpečení svojich blízkych môžete vo svojom závete pamätať aj na misie.“ Obdobne webová stránka zdôrazňuje, že človek má v prvom rade myslieť na blízkych a až po ich zabezpečení sa môže slobodne rozhodnúť, či časť svojho majetku venuje na podporu misií. Takto formulovaná výzva ponecháva rozhodnutie na jednotlivcovi a deklaruje prednosť zabezpečenia jeho najbližších. Komisia preto nepovažovala komunikáciu za výzvu na uprednostnenie záujmov zadávateľa pred záujmami blízkych ani za snahu využiť prípadné konflikty medzi členmi rodiny v prospech získania majetku.

Pri posudzovaní reklamy Komisia prihliadla aj na jej náboženský a dobročinný kontext. Informácie o slávení svätých omší, podpore seminaristov a pomoci ľuďom v misijných krajinách súvisia s poslaním zadávateľa a objasňujú účel, na ktorý má byť dar použitý. Z obsahu reklamy nevyplýva, že by zadávateľ sľuboval duchovný prospech alebo spásu ako protihodnotu za darovanie majetku. Komisia preto ani použitie náboženských motívov a odkazov v danom kontexte nepovažovala za zneužívanie dôvery recipientov reklamy.

Pri posúdení webovej stránky Komisia prihliadla aj na to, že stránka poskytuje informácie o účele a spôsobe využitia daru, uvádza kontaktné údaje zadávateľa a výslovne odporúča záujemcom obrátiť sa pri spisovaní závetu na notára, pričom objasňuje, že zadávateľ právne poradenstvo neposkytuje. Tieto informácie podporujú transparentnosť komunikácie a umožňujú záujemcom oboznámiť sa s podmienkami zamýšľanej podpory bez toho, aby boli navádzaní na bezprostredné alebo neuvážené rozhodnutie.

Komisia si uvedomuje, že výzva na podporu prostredníctvom závetu sa dotýka citlivej osobnej témy a môže u jednotlivých recipientov vyvolávať rozdielne reakcie. Samotný emocionálny charakter reklamy však bez ďalších okolností neznamená, že reklama zneužíva dôveru alebo dôverčivosť recipientov. Spôsob, akým je predmetná reklama spracovaná, neprekračuje prípustnú mieru emocionálneho pôsobenia. Reklama neobsahuje prvky, výrazové prostriedky či zobrazenia, ktoré by zneužívali dôveru, dôverčivosť alebo nedostatok skúseností či znalostí priemerného spotrebiteľa a Komisia sa preto nedomnieva, že by predmetný rozhlasový spot či informácie na webovej stránke zadávateľa boli v rozpore s Kódexom.

Na základe vyššie uvedeného Komisia na svojom zasadnutí, ktoré sa uskutočnilo dňa 8. 10. 2026, hlasovaním rozhodla, že rozhlasový spot a web stránka zadávateľa komunikujúce: „Závet ako dar života“, zadávateľa: Pápežské misijné diela (PMD) nie sú v rozpore s ustanoveniami Kódexu a sťažnosť sťažovateľa nie je opodstatnená.

Poučenie:
Zadávateľ reklamy alebo sťažovateľ môžu požiadať Radu o preskúmanie nálezu v lehote do troch pracovných dní od odoslania nálezu, len ak zaplatia poplatok a
a) vyšli najavo nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré mohli mať podstatný vplyv na posúdenie reklamy a nemohli sa v konaní uplatniť bez zavinenia osoby, ktorá o preskúmanie žiada,
b) namieta sa porušenie Poriadku alebo
c) namieta sa neoznámenie konfliktu záujmov niektorého člena Komisie.

Poplatok spojený s preskúmaním nálezu vo výške 30 EUR pre fyzickú osobu alebo 300 EUR pre právnickú osobu je potrebné uhradiť na č. účtu Rady: IBAN SK15 1100 0000 0026 2210 7629. Variabilný symbol: číslo sťažnosti uvedené v záhlaví tohto nálezu.

V Bratislave, dňa 22. 10. 2026

Mária Tóthová Šimčáková v.r.
predsedníčka Komisie